

Z judikatury nejv. správního soudu.

Pensijní pojištění.

Sděluje min. rada Dr. Bronislav Wellek.

Nález nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 1924, č. 17866/24, o pojištění povinnosti pensijní různých zaměstnanců v průmyslu textilním.

Podle nálezu toho, týkajícího se zaměstnanců fy Kosmanosy, spojené továrny textilní a tiskárny látek v Josefodole, neuznává nejvyšší správní soud pojistnou povinnost pensijní moletérů (srovnej dřívější rozhodnutí ze dne 5. března 1924, čís. 3894/24), relevérů a pantografistů. Dále zaměstnance, jenž jest zaměstnán broušením, leptáním a měřením válců a vydáváním materiálu pro rytebnu. Činnost jeho nelze pokládati ani za převážně duševní, ani za činnost skladníka.

U rytců a rytců ploten neuznává nejvyšší správní soud vlastní činnost ryteckou za činnost kreslířskou, při níž jest ovšem činnost duševní podstatným elementem. Není však vyšetřeno, zda činnost rytců, předcházející vlastnímu rytí, jako činnost kombinující a tvůrčí, není hodnotiti jako činnost duševní. Není bez významu zjištění doby trvání této předchozí činnosti a vlastní činnosti rytecké a okolnosti, zda bývají různobarevné vzorky pravidlem, které by vyžadovaly rozložení vzorku na několik částí, zhotovení dílčích kopií a pod. Také u rytců ploten bylo by nutno aspoň část jejich činnosti (při nejmenším ruční zdokonalování kresby) hodnotiti jako činnost převážně duševní. Ježto však nebyl vyšetřen podrobně proces pracovní rytí předcházející ani co do skutečných výkonů, ani co do poměru časového, a neúplnost tato byla zaviněna nesprávným právním posouzením se strany žalovaného úřadu, bylo rozhodnutí v tomto směru podle § 7 zákona o správním soudě zrušeno.

Skizzéra, jenž vyhotovuje podle nákresu skizy buď obkreslováním nebo dle vlastního návrhu, pokládá nejvyšší správní soud za povinného pensijním pojištěním, neboť při každé práci kreslíčské jest duševní činnost již sama sebou nutností velmi podstatnou, a přizpůsobování skizy, tedy měnění předlohy, je zřejmě výsledkem úvah a kombinací, tedy činností duševní, třeba by se zaměstnanci dostávalo i jakéhosi návodu šéfem.

Dále podléhají podle naříkaného rozhodnutí pensijnímu pojištění zaměstnanci, kteří v úpravě vyplňují vignety, resp. vykonávají práce pomocné při popisování zboží, t. j. zboží popisují, třídí a odvázejí, a další zaměstnanec, jenž moletuje válce a má k ruce jednoho dělníka. Jelikož však stížnost nebrojí ani proti skutkovému zjištění ohledně jejich činnosti, ani proti hodnocení jejímu jako práce převážně duševní, a neformuluje tudíž stížního bodu, zamítl ji nejvyšší správní soud ve smyslu § 18 zák. o správním soudu jako nepřipustnou.

Nález nejvyššího správního soudu ze dne 23. září 1924, č. 16142/24, týkající se výkladu ustanovení § 2, odst. 1. bodu 1. a odst. 2. pens. zákona:

O zaměstnání zakládajícím pojistnou povinnost pensijní lze vůbec mluvíti teprve od účinnosti zákona ze dne 16. prosince 1906, tedy od 1. ledna 1909. V r. 1852 narozený zaměstnanec advokátní kanceláře mohl tudíž do zaměstnání, zakládajícího pensijní povinnost, vstoupiti a vstoupil skutečně teprve po dosažení 55. roku věku svého. Vztahuje se tedy na něho ustanovení § 2, odst. 1., bodu 1. a odst. 2. pens. zákona z 5./II. 1920. — Jako nový zákon mohl podrobovati pens. pojištění zaměstnance v § 1 uvedené

již od 16 let, ač starší normy stanovily hranici věku teprve 18. rokem, nebo zaměstnance k pracem jiných osob dozírající, ač starší normy považovaly jen vyšší dozor za kritérium pojistné povinnosti, tak mohl nový zákon uložit zaměstnavatelům placení premií za přestárlé — z pens. pojištění vyňaté — zaměstnance, aniž tím porušil práv nabytých zaměstnanců resp. zaměstnavatelů.

Nález nejvyššího soudu ze dne 1. října 1924, č. 16565/24 o pojistné povinnosti pensijní pensisty:

Bylo-li zjištěno, že St. — třebaže je příbuzným zaměstnavatelovým — vykonává u něho za plat určité služby (nikoliv určité dílo), pak právem žalovaný úřad poměr mezi ním a zaměstnavatelem hodnotil jako služební poměr ve smyslu § 1 pens. zák. Také odvolání na ustanovení § 2, odst. 1. bodu 7. není případné, neboť zákonodárce nechtěl osoby, které již požívají jakýchkoli zaopatřovacích požitků, z pens. povinnosti vyjmouti, nýbrž (zrušiv dosavadní ustanovení) jen osoby požívající invalidního důchodu podle zákona pensijního.

Nález nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 1924, č. 16598/24, týkající se pojistné povinnosti pensijní obchodního cestujícího na provisi:

Ježto pensijní zákon sám definici služebního poměru nepodává, nutno sáhnouti k obecnému zákonníku obč., který v tit. 9. jedná o služební smlouvě (§ 1151, první věta, a § 1152 ve znění třetí novely ze dne 19./III. 1916, č. 69 ř. z.). Dle toho jsou podstatné znaky smlouvy služební a tedy i služebního poměru: závazek konati práce (služby) na straně jedné a závazek platiti úplatu na straně druhé. Občanský zákon nikde nestanoví, že by ona úplata musela spočívat ve fixní, napřed smluvené mzdě nebo platu, a nedá se také z § 3, odst. 2. a 3. pens. zákona dovoditi, že by fixní plat tvořil essentielle služebního poměru ve smyslu § 1 tohoto zákona. Podle uzavřené smlouvy však chybí v ní vše, co by dokazovalo, že by mezi cestujícím F. a firmou K. byl nějaký poměr služební, který přece dle povahy své předpokládá, že zaměstnanec jest povinen podrobiti se rozkazům zaměstnavatelovým, že jest jimi vázán a jemu podřízen. Naopak: ze všeho plyne, že F. při zprostředkování obchodů pro stěžující si firmu, jež bylo jeho jediným úkolem, byl úplně samostatným. Hospodářská odvislost o sobě nezakládá ještě služební poměr; také risiko (že zprostředkovatelská činnost nebude mít úspěchu) samo nelze považovati za podstatné kritérium pro rozlišování poměru služebního a jiného poměru smluvního.

Pojištění nemocenské.

(Sděluje Dr. Jindřich Tučný.)

§ 33 n. z. zavazuje zaměstnavatele platiti nemoc. příspěvky tak dlouho, dokud nedojde k řádnému odhlášení. Cituje na tomto místě § 31, zákon dává zřetelně najevo, že řádným jest odhlášení tehdy, když pojištěnec po skončení pracovního poměru ze zaměstnání vystoupil. Ukládá zákon v § 31 zaměstnavateli povinnost, každou osobu ze zaměstnání vystupující nejpozději třetího dne po skončení pracovního poměru odhlásiti. Nebyla-li odhláška provedena řádně, pak nebyla učiněna platně a dotyčná osoba zůstala i nadále členem o. n. p., jež je povinna podle § 6, č. 2. n. z. jí nemoc. podpory poskytnouti ze svého. Pokladně příslušel by vůči zaměstnavateli pouze nárok na doplacení nem. příspěvků pojistných. (Nález nejv. správ. soudu z 5./4. 1924, č. 5609/24.)